Сергій Жадан

ЛУКА

ІСТОРІЯ З КНИГИ
МЕСОПОТАМІЯ

Сергій Жадан
Лука
Історія з книги «Месопотамія»

Наприкінці серпня вона знову зателефонувала.

– Чув, що з Лукою? – запитала. – Рак горла. А він зовсім не хоче лікуватись.

– Чув-чув, – відповів я. – Ти для цього телефонуєш?

– Так. У нього день народження післязавтра. Він просив, щоб усі були. Думаю, хоче попрощатись. Ти поїдеш?

– Якщо просив – ясно, що поїду. А ти?

– Я тому й дзвоню. Поїхали разом.

– Поїхали, – відразу погодився я. – Ти машиною будеш?

– Та ні, я електричкою збиралась. Тому й прошу тебе поїхати разом.

– Правильно, – підтримав я її, – хто на день народження їздить машиною. Жодного тобі алкоголю.

– Який алкоголь, Матвію? – образилась вона. – Я на четвертому місяці.

Вона чекала на мене коло кас. Довге волосся, зав'язане в міцний вузол – для надійності, для безпеки, для зручності. Кросівки, джинсовий комбінезон, теплий светр. Зовсім не помітна вагітність, серйозне обличчя. Стояло сонце, проте вона була одягнена, ніби для довгої нічної виправи. Я у своїй заношеній футболці почувався поруч із нею як пляжник на готельній рецепції. Вона першою простягла руку, потім не втрималась, охопила мене руками за шию – досить стримано, аби я собі чогось не надумав, проте й доволі щиро, аби не забував, куди ми їдемо.

– Подарунок якийсь потрібен? – запитав я, не відпускаючи її.

– Який подарунок? – відповіла вона здивовано.

– Ну, квіти, наприклад.

– Ти ще вінок купи, – незадоволено сказала вона. – Візьмемо вина, – додала примирливо, відштовхуючись від мене, наче від бортика в басейні, – там на станції буде магазин.

У напівпорожньому вагоні вона сама вибрала місце – із сонячного боку, за рухом потяга. Сиділа, дивилась, як вагони викочуються за

станційні межі, як лишаються позаду останні, здавалося, безкінечні цистерни з хімікатами, як цеглу заступає зелень, як з-поза фабричних огорож раптом вививає́ться обрій – зелений і лісистий, як починаються передмістя, як виринають чергові зупинки, на яких товчуться під пообіднім сонцем випадкові пасажири – рибалки, перекупки й дачники. Потяг рушав далі, повз між соснами, повільно, наче боявся привернути чиюсь увагу, завмирав на перегонах, стояв на піщаних насипах. Вона мовчала. Я теж не надто пам'ятав, на чому ми зупинились останнього разу і з чого варто продовжувати розмову. Проїхали озера, втяглися поміж дачних кооперативів. За вікном починались ліси, над ними стояли щедрі хмари. Раптом стало багато неба. Серпень, – подумав я, – коли він устиг минути?

Потяг зупинився, ми зійшли на платформу. Було тихо, широкі навскісні промені золотили повітря, заважаючи бачити речі такими, якими вони були. Третя по обіді. Жодної живої душі. Найкращий час для урочистих відвідин померлих. Взяли в привокзальному торбу вина, рушили вздовж колій, піщаною стежкою. Вона йшла попереду, хоча дороги не знала. Хода її змінилась: дивилася вона переважно під ноги, мовби боялася збитись зі шляху. Тривало все це доволі довго. Кілька разів вона зупинялась, аби перепочити. Ще раз їй до кросівка потрапив камінь, вона оперлась на моє плече, стрибала на одній нозі, сміялась, витрушуючи його. Дістались селища, я спитався дороги, пішли шукати потрібну адресу. Вулиця виходила безпосередньо на річковий берег, трішки нижче від того місця, де дві ріки зливалися в одну й течія ставала подібною до мармуру: світлі прожилки переплі́талися з темними, тьмяний струмінь – із прозорим. Тут вона остаточно загубилась, дістала телефон, передзвонила комусь, перепитала, ну ось, – сказала, показуючи на будинок, навпроти якого ми й стояли, – це він і є. Будинок стояв за старими деревами, з вулиці його й не помітиш. Був паркан, було багато квітів, стояла тиша. Відчинили хвіртку, пройшли подвір'ям. Схоже, старий користувався газонокосаркою. Подвір'я нагадувало футбольне поле, на якому, щоправда, було заборонено грати. Сам

будинок був невеликий, ніби зібраний із різних деталей: цілком пристойні віконні рами й притягнуті звідкись двері, червона цегла в кладці стіни із вкрапленням білої, дерев'яні балки, залізні скоби – так, ніби хтось розвалив кілька будівель і зібрав із них одну. Можливо, не найкращу. Вона підійшла до дверей, потягла їх на себе. Двері не відчинялись. Вона постукала. Я зазирнув у вікно. Усередині під стіною стояло ліжко, коло вікна – порожній стіл, застелений обгортковим папером. З дерева впало яблуко – важко й розмірено. Ми озирнулись. Він стояв і мовчки дивився на нас. На обличчі додалось зморшок, бороду, схоже, підстригав сам. Темно-зелена сорочка із закоченими до ліктя рукавами, бойові, витерті на колінах джинси, розтріскані від невтомного ходіння кросівки. Запалені очі, покусані губи. Чорні руки, довгі пальці, вижовклі нігті. Шкіра кольору сухої глини. Шістдесят років за спиною. Смерть і зникнення попереду. Четверта дня. Сонця для нас на сьогодні майже не залишалося.

Двадцять років тому він не носив цієї бороди. І зморшок у нього було куди менше. Хоча руки були такі ж – темні від праці, з фарбою під нігтями, з порізаними долонями, з набряклими від напруження венами. Так, наче він малював пальцями. Та й у всьому іншому він мало змінився – завжди джинси, навіть на відкриттях та офіційних зустрічах, завжди кросівки, завжди стояв у тебе за спиною, ніби кажучи: можеш оступитися, я підстрахую. Двадцять років тому він був молодим і агресивним, нікого не боявся, нікого ні про що не просив. Він і тепер, схоже, нікого не боявся. Але і його тепер теж ніхто не боявся. А тоді, двадцять років тому, він примушував із собою рахуватись, не можна було просто так його оминути. Від вісімдесятих він викладав у дитячій студії, у підвалі, у центрі. Учив дітей малювати. У дев'яностих почались фінансові проблеми, проте діти так само хотіли малювати, тож він і далі їх навчав. Наприкінці дев'яностих студію таки прикрили. З того часу, вже більше десяти років, він був безробітним і почувався, здається, прекрасно. З ним

були знайомі всі. У нього була купа друзів. З ним товаришували навіть міліціонери. У нього було багато коханок. Я особисто знав кількох із них. Вони приносили йому до майстерні їжу та свіжий одяг, вони чистили його кросівки, вони плакались одна одній, коли він, не попередивши нікого, зникав із міста. У нього був син від першого шлюбу, займався бізнесом, нормально виглядав, тата любив. Виставок він не проводив, але вдома в усіх були його роботи. Останніми роками будував собі цей будинок. Викупив у когось сад і поміж дерев почав мурувати гніздо. Син допомагав, пропонував збудувати нормальний дім, готовий був за все заплатити, але він відмовлявся, говорив, що зробить усе сам. Хтось йому все-таки допомагав, іноді син приїздив на вихідні й тягав цеглу, відімкнувши мобільний, аби не турбували. Він не поспішав, схоже, йому подобалось саме будування, сам процес. Минулого року син таки привіз бригаду робітників, і ті за місяць усе завершили. Навесні він переїхав сюди жити. Вірніше, помирати.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

Сергій Жадан

ЛУКА

ІСТОРІЯ З КНИГИ

МЕСОПОТАМІЯ

